

התעללות בחיילים - ביזנס מן הכותל המערבי

- דיכוי הרפורמים - מניעת עליה - פילוג העם

לחסל את מערד הדתות!

כידוע, בתיכונסת! — בשעה שחסרות דיי רות לעולים בכל רחבי הארץ, ואין כסף להסיע חיילים רצוצים ועייפים הביתה, ל- חופשה קצרה?

האם נדבר על כך שמשרד-הדתות הרס את החדייה הנהדרת של הכותל המערבי, הזכורה לנו מימי ילדותנו, והפך את

גורן

השטח לפניו למעין מיגרש-חנייה ענקי, חסר הוד והדר?

האם נדבר על כך שעושים ביזנס גם מן הכותל, ובונים אולם לחתונות ולבר-מיצאה מול הכותל לשם עשיית רחמים, ולשם כך הסקיעו רכוש זה מבעליו האמיתיים, יהודים דתיים שלא היה מאנשי-שלו מנו?

האם נדבר על הדיכוי השיטתי של קו"כ סרבתיים ורפורמיים, וזמים המקיימים מיליוני יהודים בעולם, ושאינו להם אף אותו חופש דתי הניתן בארץ לבאי האיים, לדרוזים ולמוסלמים?

האם נדבר על אפליית בני נישואי התערובת, אפלייה העלולה למנוע עלייה חם של מאות אלפים מברית-המועצות ומי ארצות-הברית?

על כל אלה לא נדבר. נדבר על המדינה כפי שהיתה צריכה להיות — על ההפרדה המוחלטת בין הדת והמדינה.

מאניפסט חילוני

בתום נאומנו על תקציב משרד-הדתות, החלטנו לנסח בקצרה את האני-מאמן של המחנה הלוחם בכפייה הדתית:

אורי אבנרי: זמן כה רב נאנק הציבור תחת עול הכפייה הדתית, עד כי אינו מעלה כלל על דעתו מה יכולות להיות פניה של חברה בתיכונסת, דמוקראטית וחילונית, המשוחזרת מכפייה.

במדינה זו יהיה זוג החופש להינשא, בכל מקום שהוא בוחר בו, בפני רשם דתי או חילוני, כבחירתו.

במדינה זו יהיה לכל זוג החופש להתגרש, על פי חוק המדינה, כשי הנסיבות מצדיקות זאת, בלי קשר לשום הלכה דתית מימי מתושלח.

במדינה זו יהיה לכל משפחה החופש לשוטט כשבת במולדתה, באור טובוס הציבורי ולהשתמש ברכבת הציבורית, להינפש בחיק הטבע ולנשום את אוויר הארץ.

במדינה זו יהיה לכל אדם החופש להתכבד בזוג שבת וזכבת, בכל צורה הנראית לו — להסתכל בסלחנייה, לראות הצגת תיאטרון, לשמוע צלילה של תזמורת פילהרמונית, להסתכל בסרט טוב או רע.

במדינה זו יהיה לכל אדם החופש לאכול כאשר יחפוץ, מצדפים ועד ספנס, כאות נפשו, ויישלחו אלפי המשגיחים הטפיליים לשוק העבודה היצרני, שם יש חוסר בדיים עובדות.

במדינה זו יבוסלו כל חוקי הכפייה הדתית, הממלכתיים והעירוניים, איש על פי מצפוני יחיה, ואיש לאלוהיו יסגוד — אם יש אלוהים בלבבו.

במדינה זו תשתחרר הדת עצמה מועד העסקנים, ותהיה לה ההזדמנות — אם יש לה הכוח הנפשי לכך — לחזור ללבבות ולעשות נפשות. זהו החזון.

מי הנושא בזה אף לא אחת מפלגות המיסוד, ומולה — המציאות. מציאות הכפייה והמקור והמיסוד.

מי מקיים אותה? כל מפלגות המיסוד, מהמרקז החופשי וחירות ועד מפ"ם וד"ע, מבחור-הישיבה של אגודת-ישראל ועד משה דיין, המשחרר אותם מגיוס, כדי שיוכלו להתמסר להכאת רופאים ונשים זקנות.

אך לא לעולם תשלוט הצביעות בכיפה ובלי כיפה. בכוא היום יגיש הציבור את החשבון לבעליו.

הוויכוח על משרד-הדתות נתן כימעט לכל סיעות הכנסת הזדמנות לדרוש חלק גדול יותר מתקציב המשרד, יותר כיסאות במועצות הדתיות, יותר מישי רות. לא הצטרפנו למקהלה זו. כאשר קמתי לנאום, נכחו באולם בדיוק עשרה חברי-כנסת ושלוש חברות-כנסת. בראשית דבריו יצא את האולם גם שר-הדתות, זרח ורהפטיג, כמו בכל שנה בעת נאומנו על נושא זה.

זרהפטיג

של חברי-הכנסת באולם (להבדיל מחברות-הכנסת). מה לנו כי נבוא ונליץ על מעשיו ומח-דלוי של משרד-הדתות?

והרי עצם קיומו של משרד זה — לא יכירנו מקומו במדינת-יחי? פשו, במדינה מודרנית, מדינה חי-מבוססת על עקרונות מוגילת-העצמאות!

האם נמתח ביקורת על משרד זה, שכולו מכשיר בידי מפלגה אחת — שהיא שיפחה נרצעת של מפלגת השילטון — כדי לעשות עסקים פוליטיים וכלכליים על-חש-בון האמונה התמימה של המאמינים? או לאוונניים ששמעו היום את הדברים שאמרו מעל הדוכן הזה! יציגו זרמים דתיים שונים מתקוטטים על תקציבים, על הקצבות, על כסף, על גיובים ומישרות, כמו תגרנים בשוק!

מהסוג הגרוע ביותר, ממררים חיהם בשב-תות, מונעים הגשת אוכל חם מחיילים חי-חוזרים ממארכ בלילה, מונעים נגינה בחד-ריהתרבות של חיילים שיש להם כמה שעות מנוחה במחנה, ועוד ועוד?

האם נדבר על כך שבתל-אביב הציע יר-שביראש המועצה הדתית, שיינמן, איש המפד"ל, למנוע לימודי דת בבתי-ספר כלליים, כדי למנוע התחרות בזרם הדתי בבתי-הספר?

האם נדבר על כך שמשטעמים מפלגתיים הוקצבו 50 אלף לירות לבניית בית-יכני-סת חדש בכנייברק — שם לא חסרים, פורמזיה שניתנה באותה ישיבת ממשלה. העלמת עובדות היא חטא חמור ביותר במישטר דמוקראטי. אנו מאשימים את ה-ממשלה כולה כיום, שהיא מעלימה מהצי-בור אינפורמציה חיונית לגבי יוזמת המעצ-מות, שיש בה כדי לשנות, לדעתנו, לחלו-טין את יחס הציבור.

... המישר השני נוגע לדברי לוי אש-כול על תופעות הפטישיזם. אריה כהיר: אתה בעצמך שללת את

האם נדבר על כך שבמשך שנים לא היה לתל-אביב אף רב ראשי אחד, ואיש לא הרגיש בחיסרון, והנה לפתע יש שניים, רב אשכנזי ורב ספרדי, כדי להגדיל סיוצול ופילוג?

האם נדבר על כך שהרב גורן, אחרי שכבר נבחר, אינו יכול להיפרד מהאחווה הפרטית שלו בצה"ל, והוא מנסה להיאחז בקרנות המיוכח בכל כוחותיו?

האם נדבר על ההתעללות בחיילי צה"ל, העומדים כיום בתפקידים מסוכנים ומפרכים, המסכנים חיהם יומיום ולילה-לילה, — וחבורה של סמלית, גיובניקים

מעט מאוד מדינות בעולם שבהן הצבא הוא כפוף כל-כך לרשות האזרחית. אולם ערב המלחמה נתגלו תופעות שי-אותן יש לברר, ולגביהן יש להסיק מסק-נות. והן בשני מישורים:

במישור האחד יש האשמות על דיחיתים כוזבים של שרים לממשלה, בעניינים של חיים ומות, בתקופת סכנה עליונה. מר מיכאל בר-זוהר, מי שהיה הדובר הי-רשמי של השר דיין, האשים את השר אבן בכך שהעלים מהממשלה, באותה תקופה, הודעה של הנשיא גינסון, בה אמר גינ-סון שאין לסמוך על התערבות אמריקאית למחית המיצרים. הגשתי בעניין זה שאיל-תות לראש-הממשלה המנוח. לצערי התשרי-כות לא היו מספקות.

עתה מאשים מר גלבוני, שהוא דובר הי-מחנה האנטי-דייני בממשלה, את השר דיין בכך שהעלים מהממשלה אינפורמציה חיר-נית ביותר והיא, שהתנועות של היחידה המצרית לעבר אילת, ערב המלחמה, לא היו כלל בעלות מגמה מיתקפתית, אלא רק תגובה על מעשים מסוימים של צה"ל. האשמות מסוג זה אינן דר-פעימיות. אח-רי מיבצע-ביירות נתפרסמו האשמות ורמ-זים כי השר דיין העלים מהממשלה פרטים חשובים, שהיו דרושים להכרעה שעמדה על-סדר-יומה של הממשלה. ההכרעה לביצוע הפעולה נפלה על חורו של קול אחד, השר זרח ורהפטיג, ששינה דעתו על יסוד איני-

טלוויזיה וקולנוע בשבת

באחד מנאומינו השבוע מצאנו הזדמנות להגיב על ההחלטה להנהיג טלוויזיה בשבתות: **אורי אבנרי:**... הממשלה שמה ממש את נפשה בכפה, והחליטה להנהיג טלוויזיה בשבת. לא מיד, לא לפני הבחירות, חלילה, אלא א-יפעם בעתיד. כל האימונים הנוראיים של המפד"ל על פרישה — נעלמו כלא היו, הם נשארנו בממשלה — למען שעת-החירום, ולמען התקציבים והפרנסות. הם נשארנו בממשלת-הטלוויזיה-בשבת. אנו שואלים: מה ההצדקה להציג בשבת טרטי טלוויזיה, אן לא טרטי קולנוע? מדוע לא יונהגו הצגות קולנוע ותיאטרון בליל-שבת?

באותה תקופה שלפני המלחמה. זוהי עובדה. כולנו יודעים זאת. איננו מאשים את האני-שעים הזה. אני מאמין להם ללא כל סייג שפעלה, כפי שפעלו, מתוך דאגה עליונה למדינה, ששוטט כמשמעו.

אריה כהיר: אבל אין לכך כל קשר לפוטשיזם. **אורי אבנרי:** אני מנסה את דברי בזי-הירות, כי הדברים עדינים מאין כמוהם. חשוב לקבוע היום לקראת העתיד היכן התחום המדויק בין הצבא ובין הממשלה... דברי לוי אשכול לא רק מצדיקים, כי אם מחייבים, שתיערך חקירה מוסמכת, פרלמנ-טרית, לבירור העובדות לא לשם העלאת האשמות, אלא כדי להסיק מסקנות לקביעת נוהלים ברורים של היחסים בין הצבא ובין הממשלה.

אני יכול לחזות מצב קרוב שבו תחליט הממשלה החוקית של ישראל על נסיגה צבאית משטחים מסוימים, ואז עלולות ל-התעורר בעיות חדשות. לכן מוטב שנקבע סטנדרטים. אדם ציבורי, שלאחרונה יש לו מהלכים קרובים גם בחוגי השילטון, הדייר ישראל אלדו (שייב), כתב לא מכבר שהוא דיבר עם קצין בכיר של צה"ל, ובירך אותו על כך ש"אתם הכרחתם את הממשלה, ערב המלחמה, לפתוח במלחמה" והוא דרש מהי-קצינים הבכירים של צה"ל להפך כל סקודה של הממשלה לנסיגה מהשטחים.